

Yttrande från pensionärsrådet (SPR), stadsdelsnämnd Hägersten 1(2) Älvsjö, med anledning av skrivelse från Robin Nilsson (L)

SPR vill inledningsvis uttrycka vår uppskattning för att vi får tillfälle att yttra oss i ett ärende innan ärendet besvaras av förvaltningen.

I vår stadsdelsnämnd kommer två servicehus att läggas ner och omvandlas till vård- och omsorgsboenden. Anledningen uppges vara att ett stort antal lägenheter i servicehusen är tomma på grund av bristande "efterfrågan", samtidigt som behovet av vård- och omsorgsboenden är stort och förväntas öka kraftigt under de närmaste åren då de stora barnkullarna från 1940-talet nu kommer upp i de åldrar då behovet av äldreomsorg ökar.

Det bör då noteras att med "efterfrågan" avses inte pensionärernas efterfrågan utan socialtjänstens efterfrågan utifrån beviljade ansökningar.

Vi är väl medvetna om att det för att beviljas boende i servicehus inte räcker med behov av en tillgänglig bostad utan om att det också skall finnas ett omvårdnadsbehov - men det framgår av riktlinjerna att hänsyn utöver omvårdnadsbehov också skall tas till hög ålder (över 85 år), till upplevd ensamhet, isolering och otrygghet och till kognitiva svårigheter som demens.

Vår uppfattning är att riktlinjerna tolkas restriktivt och att äldreboende (både servicehus och vård- och omsorgsboende) beviljas först om vårdbehovet inte kan tillgodoses genom hemtjänst, mera hemtjänst och ännu mera hemtjänst. Följden blir att äldreboende blir aktuellt först när den äldre är i behov av ständig tillsyn.

Det är förvisso möjligt att klara omvårdnaden av äldre med stora vårdbehov i ordinärt boende eller i seniorboende, men priset är social isolering och otrygghet, att anhöriga och ibland också grannar får dra ett tungt lass, att arbetet för hemtjänstens personal blir tungt, att det blir många besök och många olika personal per "brukare" och att mycket arbetstid läggs ned på att förflytta sig mellan de olika "brukarna".

Något som oroar oss mycket är "kvarboendeprincipen" som ofta drivs in absurdum, både för äldre i ordinärt boende, i seniorbostäder och i servicehus. Enligt uppgift från förvaltningen har ca hälften av de boende i stadsdelens servicehus så omfattande vårdbehov att de egentligen behöver ett boende med större eller annan omvårdnadsnivå. Detta drabbar såväl anhöriga och grannar som personalen som tvingas ta hand om människor med ett större vårdbehov än vad de har möjlighet att tillgodose.

Vi har också upprepade gånger – under hela år 2025 – noterat att programområde äldreomsorg under hela året haft ett ökande ekonomiskt överskott. Slutsumman för år 2025 var 75 MKr i överskott för programområde äldreomsorg.

2(2)

När det gäller det förväntade ökande behovet av äldreboenden är klockan fem i tolv, staden är redan mycket sent ute när det gäller utbyggnad av lämpliga boenden för äldre, "åldringsboomen" är redan här.

De signaler vi i pensionärsrådet får är närmast att de boenden som kommer att erbjudas äldre är vård- och omsorgsboenden och dessa boenden kommer endast att räcka till för de som är svårt dementa och de som är så fysiskt sköra att det närmast är fråga om hospice. I övrigt blir det hemtjänst, mera hemtjänst och ännu mera hemtjänst – och detta i ordinärt boende.

SPR Hägersten-Älvsjö anser sammanfattningsvis

- att servicehusen skall finnas kvar
- att riktlinjerna beträffande ansökan om servicehusboende skall tillämpas mindre restriktivt än vad som nu görs
- att kvarboendepincipen skall tillämpas med förnuft och inte in absurdum och att hänsyn skall tas till såväl de äldres egna önskemål, som till anhöriga, grannar och personal

SPR Hägersten-Älvsjö